

ПРИБУТОК ЯК ДЖЕРЕЛО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Онегіна В.М., доктор економічних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0794-8032>

Петровський О.О., аспірант,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3600-8381>

Прибуток підприємства виступає не лише важливим індикатором ефективності його господарської діяльності, а й фінансовою основою розширеного відтворення, важливим джерелом інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку. Напрями використання прибутку підприємств можуть бути різноманітними, у тому числі на інвестиції, що передбачає збільшення активів підприємства, їх оновлення; на соціальний розвиток; на природоохоронні заходи; на матеріальне заохочення, у тому числі преміювання працівників, виплату дивідендів у акціонерних товариства та інші.

Питання сутності прибутку, його походження, методичних засад розрахунку, факторів впливу та шляхів збільшення прибутковості підприємств розглядали і класики економічної науки, і сучасні науковці, зокрема, В. Андрійчук, А. Кучер, П. Макаренко [1-3] та інші.

В умовах дорожнечі кредитних ресурсів значення прибутку для фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств значно зростає, та відповідно особливої актуальності набувають дослідження щодо стану використання прибутку підприємствами для інвестування, виявлення взаємозв'язку між динамікою обсягів прибутків та інвестицій.

У передвоєнні роки більшість сільськогосподарських підприємств переорієнтувалися на використання власних фінансових ресурсів для інвестиційних потреб. Згідно проведеного науковцями дослідження стану кредитування сільськогосподарських підприємств 93,3 % досліджуваних сільськогосподарських підприємств придбали основні засоби, але лише 66,7 % підприємств скористалися кредитами, у тому числі лише 26,7 % підприємств довгостроковими кредитами. Середнє значення співвідношення заборгованості (короткострокових і довгострокових зобов'язань перед банками) до активів для підприємств становило лише 0,126 і коливалося від 0 до 0,448 [4].

З метою формування фінансової та статистичної звітності згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 3 «Звіт про фінансові результати» підприємства, в тому числі й сільськогосподарські, оцінюють прибуток на різних стадіях його формування та розраховують: валовий прибуток, операційний прибуток, прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, прибуток від звичайної діяльності після оподаткування і чистий прибуток [5]. Саме чистий прибуток безпосередньо виступає джерелом фінансування інвестицій, та саме цей вид прибутку має враховуватися в дослідженні взаємозв'язку між величиною прибутку та обсягом інвестицій.

Нами був проведений аналіз кореляції між чистим прибутком сільськогосподарських підприємств та капітальними інвестиціями у сільському господарстві за 2012-2022 рр. на основі даних Державної служби статистики України [6]. Сумарно за ці роки сільськогосподарськими підприємствами було одержано 1 460 млрд. грн. чистого прибутку, обсяг капітальних інвестицій становив 980 млрд. грн. або 68,2% від обсягу чистого прибутку. Коефіцієнт кореляції між річними обсягами прибутку та інвестицій становить 0,65. Розрахунок коефіцієнту кореляції між цими показниками з урахуванням лагу в один рік та при виключенні показників 2022 року (як воєнного року, коли на динаміку інвестицій значно вплинули інші фактори) засвідчує більш тісний зв'язок між прибутком та капітальними інвестиціями, коефіцієнт кореляції дорівнює 0,82. Оцінка співвідношення прибутку та капітальних інвестицій за п'ять довоєнних років (2017-2021) свідчить, що капітальні інвестиції у сільському господарстві склали 90 % чистого прибутку сільськогосподарських підприємств.

Отже, прибуток сільськогосподарських підприємств був важливим джерелом їх інвестиційного забезпечення. Прибуток активно використовувався аграріями на оновлення основних засобів, що дозволило суттєво підвищити продуктивність праці, урожайність сільськогосподарських культур, оновити технології.

Література:

1. Андрійчук В.Г. *Економіка підприємств аграрного комплексу*. Київ: КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Кучер Л.Ю. Методологічні основи визначення прибутковості виробництва та реалізації молока. *Економіка АПК*. 2010. № 9. С. 43-48.
3. Мельник Л.Ю., Макаренко П.М., Мельник Л.Л. Фактори впливу на прибутковість аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2010. № 5. С. 79-83.

4. Rozhko O. D., Marenych T. H., Onegina V. M., Belyayeva L. A., Maliy O. G. Bank Credit in Financial Provision of Agricultural Enterprises. *Financial and credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2019. Vol. 4. No 31. P. 41-51. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i31.190787>

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати». Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999. № 87. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99> (дата звернення: 01.03.2024).

6. *Статистична інформація*. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.03.2024).

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ КОМУНІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

Пасемко Г.П., доктор наук з державного управління, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4648-3314>

Павлюк Ю.В., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня ВО,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Цибаненко В.О., здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Розвиток комунікацій, як основного засобу передачі інформації від однієї людини до іншої, тісно пов'язаний з розвитком самого суспільства. Вже в період зародження цивілізації та становлення перших держав вони виступали як важливий інструмент політичного впливу, спосіб взаємодії влади та народу. Одним з перших способів контролювати інформаційні потоки та забезпечувати спрямування комунікацій в необхідне стало видання інститутами влади указів і законів. Однак, саме поняття «комунікація» в його сучасному розумінні було сформульовано в науковому понятійно-категоріальному апараті досить недавно. В політологічному трактуванні дана категорія вперше була використана в при дослідженні питань політичної географії в першій половині ХХ ст. в роботах німецького вченого Ф. Ратцелем при дослідженні впливу географічного положення на розвиток державності [1]. В роботах У. Шрамма, комунікації в державному управлінні трактуються як основний засіб розподілу та забезпечення структурування соціального простору, «визначаючи статусні й головні пізнавальні характеристики віх його учасників» [2].